

Til medlemmerne af
Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Journalnummer: (Sag) Sagsnr.
Dato: 09. februar 2024
Initial - Enhed: HEISOE - JORDKONT

Referat for møde i Kontaktudvalget for Økologisk Jordbrugsproduktion

Dato: 7. februar 2024 Varighed: 10:00-15:00 Sted: Augustenborg slot, mødelokale Kusken	Kontaktudvalget: Landbrugsstyrelsen (LBST): Ann Kelsen (F), Marianne Bisgaard (M) Landbrug & Fødevarer (L&F): Lars Holdensen (B) Økologisk Landsforening (ØL): Mads Sejersen Vinther (M) Foreningen for Biodynamisk Jordbrug (FBJ): Åse Ditlefsen Ferrão (M) Innovationscentret for Økologisk Landbrug (ICOEL): Birgit Ingvorsen (O) Forbrugerrådet Tænk (FT): Bo Egelund (M) Afbud: Anders Stensgaard (M), Charlotte Glavind Bülow (B) Repræsentanter fra Landbrugsstyrelsen: Maria Kjær Elsner, Emilie Thorø Borch Sloth, Heidi Lærke Sørensen, Hanne Bjerre Jensen, René Sig Lindberg, Morten B. Petersen												
Vejledende tidsplan: <table><tr><td>Kl. 9:30</td><td>Vi mødes udenfor ved Intern Service, bygning 17, hvor I får udleveret adgangskort</td></tr><tr><td>Kl. 9:45</td><td>Kaffe i mødelokale Kusken</td></tr><tr><td>Kl. 10:00</td><td>Mødestart – velkomst og præsentation</td></tr><tr><td>Kl. 12:00</td><td>Frokost</td></tr><tr><td>Kl. 13:00</td><td>Mødet fortsættes</td></tr><tr><td>Kl. 15:00</td><td>Mødet slutter</td></tr></table>		Kl. 9:30	Vi mødes udenfor ved Intern Service, bygning 17, hvor I får udleveret adgangskort	Kl. 9:45	Kaffe i mødelokale Kusken	Kl. 10:00	Mødestart – velkomst og præsentation	Kl. 12:00	Frokost	Kl. 13:00	Mødet fortsættes	Kl. 15:00	Mødet slutter
Kl. 9:30	Vi mødes udenfor ved Intern Service, bygning 17, hvor I får udleveret adgangskort												
Kl. 9:45	Kaffe i mødelokale Kusken												
Kl. 10:00	Mødestart – velkomst og præsentation												
Kl. 12:00	Frokost												
Kl. 13:00	Mødet fortsættes												
Kl. 15:00	Mødet slutter												
Emne: Kontaktudvalget rådgiver Landbrugsstyrelsen i spørgsmål om kontrol- og dispensationspraksis for økologiautoriserede primærbedrifter og forsyningsvirksomheder mv. med henblik på blandt andet forenkling og imødegåelse af regelovertrædelser. Udvalget rådgiver tillige om anvendelsen af eksisterende regler, regeldannelse, EU-politikken og øvrige internationale spørgsmål, autorisation samt offentliggørelsespolitik vedrørende overtrædelser på økologiområdet.													

Dagsorden	Drøftelse og konklusion
1. Sang	"Vor sol er blevet kold"
2. Godkendelse af dagsorden	Godkendt
3. Godkendelse af referatet fra sidste møde	Godkendt
4. AKO på økologi	Vedlagt: en status for 2023. Fremadrettet laves en status en gang om året for hele det forgange kalenderår. (Vedlagt som bilag) Pt. er der højsæson på OXS. Det tiltrods bliver ansøgningerne sagsbehandlet i samme tempo, som de indkommer.
5. Meddelelser (LBST)	Orientering fra Augustenborg og Nyropsgade. Aug: Personalesituationen, fra 1. marts er der en person mindre i teamet. Der er pt. ansættelsesstop, så stillingen bliver ikke genbesat. Der ligger ca. 90 Ny-ansøger sager. Der er fokus på at få reduceret i bunken med kontrolsager. Team Tværfaglig er pr. 1. februar startet op, de skal hjælpe med de mindre komplicerede kontrolsager samt dele af OXS. Vejledningen om økologisk jordbrugsproduktion er opdateret og offentliggjort den 1. feb. 2024. Opdateringen omhandler primært afsnit vedr. Økologiskemaet og hjemler ifh Bekendtgørelsen. Birgit ønsker et mere udførligt retteblad samt særligt fokus på nyheder såsom godkendelse af propylenglycol mv. Trods eksemplerne mht afgræsning er der fortsat skepsis i konsulentkredse for, hvorvidt der er en fælles forståelse om f.eks. varmeperioder, attraktivt græsningsarealer primært sidst på sæsonen og foder på foderbordet midt på dagen. Fra LBST blev det pointeret, at viljen til at få køerne på græs er vigtigt, ligesom at porten er åben, så dyrene har mulighed for at komme ud. Endvidere er det vigtigt, at græs hentet af køerne på marken skal være en del af foderplanen. LBST oplyste at de vil kigge på formuleringer om "blankt vand" i forhold til hvornår dyr kan lukkes på stald i efteråret, jf. kapitel 26.3.1.1 Krav om adgang til afgræsning
6. Udfordringer i økologikontrol	Marianne Bisgaard: Efter at samdrift kan anmeldes i Økologiskemaet, oplever vi, at i de økologiske bedrifter, hvor der er problemer med velfærden (for mange døde dyr og magre dyr), tages dyrene ud af økologien, således at det alene er planteavlen, der er økologisk. Denne trafik opleves hos kvæg- og fåreproducenter i hele landet, hvilket er bekymrende. Det er endvidere bekymrende, at det er de bedrifter med velfærdsproblemer, som vælger denne løsning. Formålet for producenterne er at få færre kontrolbesøg.

	Fjerpilning – praksisændring. Beskidte høns I sagsbehandlingen opleves, at overtrædelsen: ”Meget pillede høns” hos nogle ægproducenter forekommer mange gange og over en lang årrække. LBST agter at få de grelle tilfælde begrænset ved at fratage certificeringen fra de producenter som gentagne gange overtræder dette forhold. Det er hos de producenter, hvor gentagne politianmeldelser ikke har haft effekt. Ønsket er at bevare økologiens troværdighed ved at tydeliggøre, at det ikke er acceptabelt, at hønsene er meget pillede. L&F ønsker en opgørelse over antallet af ægproducenter, hvor det ovenstående gør sig gældende, og vil på den baggrund undersøge muligheden for at igangsætte forbedrende aktiviteter i erhvervet. (Opgørelsen er under udarbejdelse. Den sendes itl KU, når den er klar). Fra LBST er der et ønske om at lave et samarbejde med erhvervet vedr. beskidte høns med henblik på at få andelen reduceret. En lignende proces som skabe grundlaget for vurderingen af pillede høns. L&F ønsker at se tiden an. Der er en forventning om, at den snarlige genindførsel af fiskemel i foderet vil fjerne udfordringerne med beskidte høns
7. Meddelelser (erhvervet)	Orientering fra erhvervets organisationer Lars: L&F har færdiggjort ny økologistrategi. Strategien blev udleveret på mødet. I EU er spørgsmålet vedr. Forædlingsteknikker til afstemning. Aase: Biodynamikerne har 100 års jubilæum i år. De afventer afkreditering til at fortsætte den nuværende kontrol, hvor de kontrollerer det, der ”ligger ovenpå” økologireglerne. Pt. er der 46 biodynamiske bedrifter og 26 virksomheder. Danæg sælger ikke længere Demeter-æg. Bo: Ingenting Birgit: Ansøgningsrunden/Økologiskemaet fylder ligesom Projektafslutninger, projektstart og ide generering. Innovationscenteret ønsker dialog om gødning og biostimulanter. Årsskriftet fra Innovationscenteret blev udleveret. Mads: I ØL er der stormvejr pba af en ny visionsrapport. Formanden er trådt tilbage, og næstformanden ønsker ikke at opstille. I ØL er der en bekymring om Aviær influenza, dyrevelfærdsmærket, krav om tre hjerter hos mejeriet.
8. Status for EU-arbejdet	Der har været møde den 23. og 24. januar 2024. EGTOP: Kommissionen orienterede om EGTOP's arbejde. EGTOP har gang i mange spørgsmål. Der kører dels en runde med den regelmæssige opdatering af positivlisten. Til brug for det, er EGTOP i gang med at evaluere enkelte gødninger og bekæmpelsesmidler. Der ventes en EGTOP rapport snart. Noget af det, der ses på, er brug af plantefibre som inerte medier, og om anvendelse af feromoner, der er indkapslede (og altså ikke i fælder). Herudover er forskellige foderprodukter og fødevarer til evaluering. Derudover skal der indføres et annex VI med godkendte bekæmpelsesmidler til brug i 3. lande. Af større og mere enkeltstående spørgsmål, som EGTOP kigger på, er evalueringen af Factory farming-begrebet. Der kan nok først ventes et oplæg til økologikomiteén til juni 2024.

	Også insektområdet er i gang. I bedste fald kan der også være et oplæg til økologi-komiteén til juni 2024. I forhold til evaluering af desinfektions- og rengøringsprodukter, så kører arbejdet så småt og vil vare året ud. Derudover er dyrestalde med mere fleksible krav til inde-og udendørs krav emner, der nok startes op. Bier. Kommissionen er kommet med et udspil, som lægger op til, at der inden for 3 km-grænsen skal være mindst 80% økologisk/beskyttet areal. De fleste lande mener ikke, at dette kan implementeres i praksis. Kommissionen vil overveje sagen igen, og derefter skal spørgsmålet diskuteres igen. Importområdet. Kommissionen arbejder på forbedringer i TRACES-systemet i forhold til import certifikater (COI). Kommissionen vil i løbet af 2024 gennemføre revisioner på importområdet. Danmark er udvalgt til revision. Vi kender dog ikke tidspunktet endnu. Under revisionen vil der blive set på vores importprocedurer i Landbrugsstyrelsen, Fødevarestyrelsen og samarbejdet med toldmyndighederne. Kommissionen vil desuden efter pres fra medlemslandene evaluere importkravene til højrisiko produkter fra 3. lande, der fremover får en compliance-aftale (enslydende regler ift. EU's økologiregler). Der lægges pt. op til en 100% kontrol af import af højrisikoprodukter både i 3. landet og i EU – det kunne fx være økologisk soja fra Indien. Med den nye udmelding fra Kommissionen forventer vi et koncept, der lempet kravene og kommer til at flugte mere med den model, vi har i "guidelines vedr. økologiimporter fra Kina, Indien, Kazakhstan mv.". Og at EU's medlemslande derfor ikke behøver at have en kontrolfrekvens på 100%. Vi støtter umiddelbart ideen om lempelsen – dels for at have en risikobaseret tilgang, og dels for at undgå for stor en grad af dobbelt prøvetagning og dermed undgå at øge byrderne unødigt. Internationalt og overgang til compliance Der er ved årsskiftet lavet en ny handelsaftale med UK, og aftalen kører derved videre. Der er desuden gang i at få 3.lands kontrolmyndigheder /-organer godkendt ift. compliance (enslydende regler ift. EU's økologiregler). Der arbejdes derudover generelt på at få flere mere overordnede handelsaftaler i hus, fx med USA, Australien og Chile.
9. Punkter fra L&F og ØL	Tilvækst hos slagtekyllinger (Vedlagt som bilag) L&F og ØL foreslår, at de nuværende regler om max 38 gram daglig tilvækst ændres til max 44 gram daglig tilvækst og en produktionsperiode på min. 56 dage fra klækning. Denne ændring kræver en ændring af Bekendtgørelsen, hvilket LBST vurderer ikke kan nås indenfor for den ønskede frist (1/7-24). L&F opfordrer til politisk priorite-

	ring af området, dels fordi der er tale om ulige konkurrencevilkår og dels fordi arbejdet med dette har stået på over meget lang tid. L&F tilbød at bidrage til den erhvervsøkonomiske analyse af en ændring. Nyropsgade undersøger juraen i forslaget.
10. Punkter fra LBST	Økologistrategi: se nedenfor Lysforhold for hønniker og kyllinger: Afklaring er i proces. Indtil afklaringen foreligger, vil overtrædelser vedr. lysprogrammer ikke blive sagsbehandlet. Disse overtrædelser bliver samlet til bunke og afgjort, når afklaringen er på plads. Det forventes at ske indenfor et par måneder. Tilbageholdelsestiden ved parasitbehandling: Regler vedr. tilbageholdelsestid i økologien er forsat 48 timer for de præparater, hvor tilbageholdelsestiden i ikke-økologiske produktioner er 0 dage. De 48 timer gælder for hver behandling og ikke blot den sidste behandling. Danmark vil ikke indføre samme lempeligere tolkning som gælder i Frankrig. Medicinopbevaring: Vedr. opbevaring af smertestillende og bedøvelse til kastration af smågrise, så er der ikke særlige krav til perioden for økologi. Perioden er 50 dage. OXS – brev til leverandørerne: Det er et ønske at få ekstra rubrikker i databasen Seeds4Organic (databasen som frøproducenter annoncerer deres økologiske frø). De ønskede rubrikker er: 1) tilgængelige mængder, 2) portionsstørrelser og 3) egenskaber for den enkelte sort. De ekstra rubrikker stiller krav til producenterne, da de skal indsende flere oplysninger. Der var ingen indvendinger fra KU mod at øge kravene til frøproducenterne. Fra KU er der stor ros til den store indsats, der er gjort fra LBST for at få moderniseret databaserne OrganicXseeds og Seeds4 Organic. Kan vi forsvare, at økologiske høns ikke kommer ud pga. fugleinfluenza? (diskussionspunkt) ØL har indsendt forslag til FVST vedr. emnet. Mads spørger, om der er evidens for, at økologiske besætninger er mere udsat for AI end ikke-økologiske? L&F mener, det kan forsvares ifh de økologiske regler, at fjerkræ lukkes inde i perioder med AI. Bo nævner, om reduceret flokstørrelse kan være en løsning. Kan bevoksning være tilstrækkelig overdækning? og alternative muligheder for overdækning blev diskuteret. Fiskemel: Branchen er i gang med at indhente underskrifter på en aftale, hvor de er blevet enige om at tillade 3% fiskemel i foderblandingerne. Fjorten dage efter at aftale er underskrevet, træder den i kraft. L&F forventer at fiskemel igen er en del af foderet i løbet af marts 2024.
Eventuelt	På augustmødet foreslås en ekskursion. Mulige emner blev vendt.

1) Oprettelse af dialogforum

Der skal oprettes et dialogforum på Landbrugsstyrelsens område, hvor interessenter kan drøfte centrale problemstillinger inden for økologien.

Det kan f.eks. være drøftelse af forslag til udvikling af de krav til danske økologiske landbrugere, der er fastsat i EU's økologiforordning.

- Inden 1. maj har Landbrugsstyrelsen udarbejdet kommissorium for dialogforum, hvori opgaver, organisering, deltagerkreds mv. skal fremgå. Proces for kommissoriet aftales med departementet.
- Inden 1. september er der afholdt det første møde i dialogforum (opstartsmøde med forventningsafstemning, hvor kommissoriet kvalificeres).
- Aftaler fra dette møde implementeres i det omfang, det er muligt - og afhængig af aftalernes indhold - inden udgangen af 2024.

2) Styrkelse af samarbejdet mellem offentlige myndigheder om omlægning af offentligt ejede arealer.

Landbrugsstyrelsen bestiller hvert år en rapport om offentlig ejede landbrugsarealer. Rapporten kan findes på AU's hjemmeside.

Vi sender rapporten til de offentlige myndigheder, der ejer landbrugsjord, og gør dem opmærksom på regeringens ønske om at øge det økologiske areal i Danmark. Første gang bliver, når rapporten for 2023 foreligger.

[Hvis styrelsen skal gøre yderligere i forhold til dette punkt i strategien, er der behov for, at der tilføres ressourcer til Landbrugsstyrelsen til opgaven.]

3) Der skal undersøges muligheden for at give økologisk arealstøtte til drikkevandsområder med pesticidforbud.

Landbrugsstyrelsen har indledt dialog med IFRO ift. at bestille beregning af kompensationsbehov for økologisk drift (både opretholdelse og omlægning til økologi) på arealer, hvor der er et sprøjteforbud (dvs. ikke kun BNBO).

[IFRO vil formentlig foretrække at tage udgangspunkt i den regnskabsmodel, de hidtil har anvendt, hvor der ikke ses på omkostninger/indkomsttab ved de enkelte deelelementer af økologisk drift, men på det samlede økonomiske bedriftsresultat ved hhv. økologisk og konventionel drift.]

Det skal afklares, om IFRO som del af bestillingen kan levere et estimat af arealpotentialet ved at omfatte arealer med sprøjteforbud i ordningen.

Januar: Indledende drøftelser med IFRO.

- *Marts*: Endelig bestilling afsendes.
- *August*: IFRO's undersøgelse afleveres til Landbrugsstyrelsen mhp. kommentering.
- *September – oktober*: Landbrugsstyrelsen vurderer på baggrund af undersøgelsen evt. muligheder for at justere bio-ordningen økologisk arealstøtte til at omfatte arealer med sprøjteforbud, herunder fordele og ulemper ved forskellige modeller bl.a. i forhold til it.
- *Oktober – november*: På baggrund af vores vurderinger og IFRO's undersøgelse drøftes evt. ændring af CAP-planen til 2026 med departementet, herunder kan der være behov for involvering af forligskreds.
- *December 2024-januar 2025*: Vi udarbejder ændring til CAP-plan 2026, hvis det viser sig, at der skal gennemføres en justering for at omfatte arealer med sprøjteforbud.

4) Regeringen skal løbende undersøge status og potentiale for øget dansk selvforsyning af økologisk proteinfoder.

Vi følger op på status og potentiale årligt.

Vi får hjælp fra AU til at indsamle disse data via myndighedsbetjeningen.

AU har tidligere og senest i 2023 udarbejdet et større notat om status og potentiale for selvforsyning med økologisk proteinfoder i Danmark.

Vi vil inddrage betydelige ændringer i situationen i bidrag til Danmarks position i forhold til eventuel forlængelse af muligheden for brug af ikke-økologisk protein, der formentlig vil skulle forhandles i EU i løbet af de næste par år.

Det vil også kunne være et oplagt emne at tage op i det kommende dialogforum, hvor vi vil tage initiativ til løbende at tage emnet op.

5) Landbrugsstyrelsen skal sammen med Fødevarestyrelsen under den forskningsbaserede myndighedsbetjening udarbejde notater og afklaringer, der kan understøtte det faglige fundament for en god dyrevelfærd i økologien.

Landbrugsstyrelsen og Fødevarestyrelsen sparrer og koordinerer om bestillinger, hvor det er relevant, men styrelserne varetager to separate regelsæt. Begge styrelser deltager i møder med AU om kommende og igangværende projekter, og begge styrelser bør løbende være opmærksomme på, hvornår emner er relevante for den anden styrelse.

Landbrugsstyrelsen har en række bestillinger i gang og i støbeskeen til Arbejdsprogrammet, der vedrører dyrevelfærd i økologien.

Det drejer sig blandt andet om

- udearealer til grise og fjerkræ,
- hvor længe ko og kalv helst skal være sammen inden adskillelse samt
- stald- og produktionsforhold til fjerkræ.

Blandt igangværende projekter, som koordineres med FVST, er ét, der vedrører halekupering og afhorning.

Emner til fremtidig forskning og myndighedsbetjening omkring dyrevelfærd i økologiske bedrifter er meget relevante at tage op i det kommende dialogforum, hvilket vi løbende vil tage initiativ til.

6) Regeringen vil løbende under myndighedsbetjeningen igangsætte forskningsprojekter, der har relevans for økologiområdet.

Der er en række bestillinger under myndighedsbetjeningen, der er relevante for økologiområdet.

Opgaver, som påtænkes igangsat i 2024 er:

- Hvor længe ko og kalv helst skal gå sammen,
- vurdering af behov for afhorning af økologiske dyr,
- optimering af udearealer til fjerkræ ud fra velfærd og miljø og
- evt. 1-2 mindre ikke definerede afklaringer, der kan være relevante for økologistrategien på husdyrområdet.

Der er lignende opgaver vedrørende planter/gødning, som kan igangsættes med udgangspunkt i strategien.

Eksempler på igangværende opgaver vedrørende husdyr er:

- optimering af indretning af udearealer til slagtegrise,
- produktionsforhold for økologiske fjerkræ,
- vurdering af regler for nye arter i økologi, herunder insekter
- samt den årlige vurdering og status vedrørende proteinfoder.

Og vedrørende planteproduktion er der følgende eksempler på løbende opgaver i myndighedsbetjeningen:

- understøttelse af kort som grundlag for økologisk biavl,
- opdatering og opgørelse over andelen af offentligt ejede arealer, der dyrkes økologisk,

.

Det skal nævnes, at i strategien er der kun nævnt eksempler på myndighedsbetjening, som vedrører Fødevarestyrelsen.